

LITERÆ
 Reg. M.^{tis} Sveciæ
 Ad
 Imperatorem
 Romanum
 De
 Bello Polonico,

STETINI apud JOH. VALENT. RHETIUM,
 S. R. M^{tis}. typographum. Anno MDCLV.

LETTERE

ROG. M. S. SPECIES

EXIX 130 radli

LIBRARIUM

ROMANUM

DE
BIBLIOTHECA

STETTINI 1843

Serenissime & Potentissime Imperator, Domine Frater, Cōsanguinee & Amice charissime.

His non dubitamus, quin M^{tas}. V^{ta}. jam diu ex Residente suo, in aula nostra hactenus commorante, cognoverit, cui fini apparatus armorū, in Regno & Provinciis nostris, ultra solitū proxime præteritis mensibus institutum, destinaverimus; svadent tamen amicitiae & vicinitatis leges, ut M^{tu}. V^{tu}. occasionem & causas actionis, quam nunc contra Regem Poloniae aggredimur, etiam literis aperiamus. Intercessit jam diu inter antecessores nostros Reges Sveciae ex una, & Poloniae Reges ex altera parte controversia. Quae quia in herba non potuit sopiri, bellis satis diuturnis & gravibus utramq; gentem implicuit, & tandem una cum Sveciae sceptro ad nos est devoluta; sed tamen cum quadam armorum cessatione: ita, ut, cum gubernacula regni

regni susciperemus, ex induciis anni circiter
sex restarent. A nobis itaq; rerum in Svecia
potitis, muneris nostri ratio exigebat, pervi-
dere, quid hactenus durantibus induciis inter
utraq; regna actum, & quo loco res utrinque
tum essent, ne, dum & animi nostri inclinati-
one & ex lege conventionis Stummsdorfiensis
conservationi induciarum paci q; perpetuæ
faciendæ consuluerimus, præter spem tricus
inevitabilibus & bello exitiali involveremur.
Ut autem tota hæc res eo melius intelligatur,
considerandum venit, quod inter alia dictis
induciarum pactis conventum sit: *Primo*,
ut ex regno Poloniæ, magno ducatu Lithua-
niæ & cæteris ditionibus Polonicis nullæ mo-
litiones, nedum hostiles actiones tentarentur
adversus Reges & regnum Sveciæ: *Deinde*,
ut Rex & respublica Polonica adversus Regem
& regnum Sveciæ nulla classe utatur, vel aliis
quibuscunq; auxilio submittat: *Tertio*, ut cur-
rentibus induciis agatur de pace perpetua, ita
tamen, ut, si tractatus ejusmodi semel aut ite-
rum non succeserit, firmæ nihilominus & in-

violabiles manerent induciæ. Quod contra
expresas hasce pactioⁿum conditiones Polo-
niæ Rex ULADISLAUS nunc hostilem irru-
ptionem in Livoniam sive conniventia, sive
auxilio promoverit, nunc alibi aliorum nobis
tum infesta arma adjutaverit, nunc Sveciæ à
Dania cessam & debitam insulam Oeseliam
subtrahere, & quocunq; alio modo ex amicis
inimicos & hostes Sveciæ reddere, imo subdi-
tos ad defectionem sollicitare annisus sit, ita
omnibus vicinis tam ex rerum notorietate,
quam publicis scriptis nota sunt, ut uberiori
deductione nunc non egeant. Nos nostris
temporibus propiora partim ludibria, partim
damna, & quidem nobis ipsis & regno nostro
à moderno Poloniæ Rege, sub specioso pacis
simulacro præparata & jamjam imminencia
exitiosa consilia paucis commemorabimus.
Cum honoratissima nostra mater & consan-
gvinea, Serenissima & Potentissima Sveciæ
Regina CHRISTINA, post mortem Regis Po-
loniæ ULADISLAI rogaretur, ut fratres ejus-
dem Principes superstites, JOHANNEM CA-
SIMI-

SIMIRUM & CAROLUM FERDINANDUM,
commendaret Senatui & Ordinibus Poloniæ
magniq; ducatus Lithuaniae, quo eorum cum-
primis ratio in electione novi Regis habere-
tur, id eequidem pro ambobus singulari cura
fecit, & cum primis Principis JOHANNIS CA-
SIMIRI, ut ætate provectioris, promotioni
omnem suam operam & studium accommo-
davit, hoc sibi emolumentum exinde expectans,
ut vel ipse Princeps JOHANNES CASIMIRUS
ad regiam dignitatem evectus tanto sincerius
ad perpetuam pacem æquis conditionibus fa-
ciendam excitaretur, vel, si eam negligeret,
orbi tamen constaret, quantum heroica mens
propinquo sibi sanguini tribuisset. Verum-
enimvero, Quam JOHANNES CASIMIRUS
Princeps commendationis causa veneraba-
tur, Eandem postea, coronâ Poloniæ insig-
nitus, contra pactorum præscriptum debito co-
ronæ honore afficere detrectabat. In ipsis
induciarum pactis expressa est mutuae titula-
turæ ratio, quæ, ceu fundamentum cesatio-
ni armorum substructa, utrinq; postea erat
ob-

observanda: idq; in Tractatu Stumsdorfiensi
ratione Poloniæ ejusdem primarius Com-
missarius, datis literis ad Sveciæ partis prima-
rium Commissarium, testatum fecit: confir-
mantibus insuper idipsum non modo Regis
Angliæ & Ordinum uniti Belgii Legatis, sed
ipso etiam usu. Hanc mutuæ corresponden-
tiæ basin subruturus hodiernus Rex Poloniæ,
vel non dedit alte memoratæ Regiæ titulos
stylo Pactorum congruentes, usus Gallico
sermone, à titulorum congerie alieno: vel in
latinis literis & scriptis titulum quidem Regni
Sveciæ ei attribuit, sed sibi & titulos & insi-
gnia Regni Sveciæ reservando, idq; nunc in
literarum & Procuratoriorum scriptura,
nunc in Sigillorum partim integra structura,
partim eorundem sive incrustationibus sive
involucris. Cum Mediatorum interventu
Lubecenses bini congressus ad pacem perpe-
tuam constituendam essent decreti, institu-
tiq; , primum & præcipuum obstaculum tam
salutari proposito objecit Rex Poloniæ inde-
bitâ sibi titulorum usurpatione: nam præter
quam

quam quod Polonici Commissarii ibi produ-
cebant plenipotentias variis vitiis refertas,
etiam Rex Poloniae in iisdem ipsis plenipo-
tentiis sibi titulum Regis Sveciae retinuit; &
cum inculcatum satis esset, talia praedictum
afferre conventioni, usitato stylo & tractatus
tum praesentis initio, progressuq; , Commis-
sarii Polonici, agnoscens errorem, fidem
dant Regis Christianissimi Legato, intra tres
vel ad maximum quatuor hebdomadas Sve-
ciae Commissariis iri satisfactum. Verum
tantum abest, ut ex condito emendatas retu-
lerint Plenipotentias, ut post longi temporis
jacturam tandem sint causati, se non fuisse au-
sos compellere Regem suum super tituli Sve-
cici omissione. Huic irriti congressui sue-
cessit alter ejusdem modi & eventus: Nam
tum quidem Rex Poloniae in Procuratorii
scriptura titulis Sveciae abstinerebat; verum
retinuit eosdem & Regni Sveciae insignia in
ipso sigillo Plenipotentiae adnexo. Paratis
Sveciae Commissariis expectare emendatio-
nem Sigilli, ut ita integris Procuratoriis rem-

sibi

sibi propositam aggredierentur, tandem aliquando responderetur, Regem Poloniae Cosacis debellandis occupatum vix admisurum. hanc sigilli mutationem, etsi illud induci posset, non habiturum illic locorum artificem. novo sigillo conficiendo idoneum: adeo ut ob hanc tergiversationem alter congressus sit abruptus, & honoratissimae nostrae Matri & Consanguineae, tum Sveciae imperanti, satis superque patuerit, Regem Poloniae mutatis tantum ludificationibus tempus trahere & insidiari ejusmodi occasione, quae, rebus domi compositis, Sveciae possit imminere. Cum altememorata & honoratissima nostra mater superiori anno rerum in Svecia adhuc potiretur, & missus tum illuc nomine Regis Poloniae internuncius CANASIHLLIS contestaretur, Regem suum & Republicam Poloniae velle Legatos suos plena cum potestate Stockholmiam ablegare, de toto negotio transacturos, eidem Polonico Delegato Nos illico, post susceptum Regni Sceptrum, per nostrum Regniq; nostri Cancellarium fecimus significari:

B

Nos

Nos equidem teneri singulari desiderio componendi hæc diuturna & cruenta dissidia, sed, antecedentium Tractatum vestigiis admonitos, vereri vel ingesta hæctenus ludibria & injurias, vel rerum inanes & elusorias procrastinationes. A parte Sueciæ abunde esse satisfactum pactis induciarum, quod semel atq; iterum in primo Lubecensi congressu ludibria Regis Poloniae tolerata sint: Quod verò tam sollemniter per primi congressus acta admonitus idem Rex, sustinuerit tamen in altero repetitis vicibus in ejus usq; finem, priori ludificationi insistere, id vel patientissimi Principis animum lederet. Si Regi Poloniae cordi esset solida & duratura pax, missis non necessariis & præjudiciosis miserationibus, cito & sine ambagibus per suos & reip. plenipotentiarios in re præsentem veniret, experturus in omnibus æquanimitatem nostram: Sin pingeret in proposito suo, mittendis scilicet illis ad decipiendū Nos, orbemq; univ. sum, internunciis literisq; Juribus & Dignitati nostræ Regiæ derogantibus, non posse Nos, tot documentis edoctos, aliud de illius actionibus judicium ferre, quam Regem Poloniae susq; deq; habere

habere sacrosanctam pactorum fidem. Hisce
tamen spretis venit præterita hyeme in Sveci-
am, non Legatio aliqua Polonica cum plena
potestate, sed, ut ipse præ se ferebat, prælimi-
naria ratione loci & temporis ad futurum
congressum complanaturus, Regius Cubicu-
larius MORSTENIUS. Apographū literarum
fidei à Rege Poloniæ ad Nos directarum con-
tinebat e quidem titulos utriq; nostrum con-
venientes; sed Rex Poloniæ, ut imaginarium
illud jus, quod in Regnum nostrum præten-
dit, aliqua ratione, expunctis jam titulis Sve-
ciæ, reservaretur, in fine literarum adscripsit
sibi plura regna, quum tamen uno tantum
gaudeat: ut nihil addamus de intermissa una
ex pactorum præscripto & stylo inferenda.
Etcæteratione, quo etiam defectu Regum æ-
qualitati derogatum ibat. Non potuimus
non ægre ferre, Nobis, post sincera illa moni-
ta, quibus CANASIHLES dimittebatur, ita
adhuc illudi. Qvi sine præjudicio rem con-
siderat, deprehendet, non levem & minuti-
lam interpungendi rationem hic verti, sed in-

justa plurimum Regnorum vindicatione, quasi
gravi ictu, concuti & Regiam nostram Coro-
nam & fundamentum pactorum, præcisa pla-
ne spe futuræ transactionis. Passi itaq; su-
mus, ut nostri Regniq; nostri Senatores apud
Senatum Poloniæ super hac indignitate que-
rerentur. Interea, & dum hæc agitantur, ex
variis locis certiores reddimur, eundem Re-
gem Poloniæ non modo superius indigitatæ
Svecicorum subditorum defectioni in Livo-
nia magno studio insudasse, sed pacandis et-
iam Cosacis Livoniam prædam & sedem jam-
diu offerre. Et, quod Nos, Regnum, Provin-
cias & subditos nostros quam maxime afficit,
eo ipso tempore, quo Rex Poloniæ apud Nos
videri vult serio agere de pace, vicinos & ami-
cos nostros, præsertim mare Balthicum vel
acolentes vel frequentantes, ad communem
societatem, nobis exclusis, pellicere, & con-
ceptâ jam foederis formulâ peregrinam clas-
sem dicto mari, in manifestum & irreparabile
juris & rationum nostrarum præjudicium,
inferre satagit. Qui vel non satis confide-

ratis partium rationibus & rerum circumstantiis, vel Poloniæ additiōes de supradictis ultimis incidentibus iudicium ferre deprehenduntur, ingerunt, tam graves querelas vigore Pactorum & induciis salvis ab utriusq; partis Commisariis, loco aliquo ad Livoniæ fines debuisse ventilari, decidi & sopiri. Niteretur hæc eorum objectio aliqua juris specie, si Polonia tum, cum vel Senatores Sveciæ vel armorum Svecicorum ductores, aliiq; ministri sæpius questi sunt de Poloniæ Regum molitionibus & hostilibus attentatis adversus Sveciam, Commissionem talem medendis justis Sveciæ querimoniis vel semel serio procurasset. An Rex celaverit Senatum & Ordines querelas Sveciæ, vel ipsa Respublica se talium consiliorum participem fecerit, nunc non inquirimus. Hoc tamen certum est, Sveciæ querelis quandoq; responsum esse vel facti extenuatione vel ejusdem ignorantia, quandoq; nihil responsi relatum est. Nemo à partium studio alienus iudicaverit, consiliis animisq; Polonorum ita comparatis, esse è re

&

& decore Regum Sveciæ, Commissiones à
Regibus Poloniæ emendicare. Et quis Com-
missionum ad Livoniæ fines instituendarum
alium sibi eventum, quam habuere binæ illæ
Lubecenses, præfiguraret? Nam in ejusmodi
Commissionibus nihil, quod summam rei
concernat, potest agi absq; Plenipotentibus; &
Lubecæ protulerunt Poloni vitiosissimas.
Quum itaq; Poloniæ Rex, legitimis transigen-
di modis spretis, ludibria ludibriis cumulet,
flocciq; faciens damna antea Sveciæ illata,
nunc ultimo Status nostri jugulo exitium ad-
movere paret, M^{ti}. V^z. perpendendum relin-
quimus, quid Ipsa in tali rerum articulo sibi
faciendum judicaret. Nos, frustra tentatis
omnibus mitioribus & pactorum tenori con-
formibus remediis, id demum, quod tutandis
vindicandisq; nostris juribus, conservandæ
Dignitati, & protegendis subditis, ditioni-
busq; nostris Divina Nobis Majestas concre-
didit, arripere sumus coacti. Quæ omnia &
singula vel ideo M^{ti}. V^z. nunc paulo fusius ex-
ponimus, ut Ipsa non modo hujus nostri con-
tra

tra Regem Poloniæ facti rationes penitus videat, sed simul etiam certior reddatur, Nos velle non modo Pacem Osnabrugis & Monasterii Westphalorum factam eâ curâ, qualem data fides & Pactorum religio requirunt, servare, sed præterea etiam nihil eorum intermittere, quæ ad bonam amicitiam & correspondentiam facere videbuntur. Quibus M^{tem.} V^{am.} Divinæ tuitioni peramanter commendamus. Dabantur Wolgasti die 18. Julii Anno 1655.

Mtis. Vestræ

*Bonus Frater, Consanguineus
& Amicus*

Carolus Gustavus.

M. Biörenklaw.

